

**WYPEŁNIA ZDAJĄCY****KOD**

--	--	--

**PESEL**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**Miejsce na naklejkę.**Sprawdź, czy kod na naklejce to  
**M-100.**Jeżeli tak – przyklej naklejkę.  
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.**Egzamin maturalny****Formuła 2023****JĘZYK ŁACIŃSKI  
I KULTURA ANTYCZNA****Poziom rozszerzony***Symbol arkusza***MJLP-R0-100-2305****DATA: 8 maja 2023 r.****GODZINA ROZPOCZĘCIA: 14:00****CZAS TRWANIA: 180 minut****LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: 50****Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym**

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **właściwy arkusz egzaminacyjny**, tj. arkusz we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwy** arkusz – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwy** arkusz – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.





## Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 11 stron (zadania 1–15).  
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. Rozwiązania i odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Nie wpisuj żadnych znaków w tabelkach przeznaczonych dla egzaminatora. Tabelki są umieszczone na marginesie przy każdym zadaniu.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Możesz korzystać ze słownika łacińsko-polskiego oraz atlasu historycznego.



**Zadania egzaminacyjne są wydrukowane  
na następnych stronach.**

**Zadanie 1. (0–25)****Przetłumacz tekst na język polski.****Kult Cerery i Prozerpiny na Sycylii**

Vetus est haec opinio, quae constat ex antiquissimis Graecorum litteris, insulam Siciliam totam esse Cereri et Liberae consecratam. Nam natas esse in eis locis has deas et fruges in ea terra repertas esse Siculi arbitrantur. Ex Hennensi nemore Libera rapta est, quae Proserpina vocatur. Cum investigare et conquirere eam Ceres vellet, dicitur inflammavisse taedas eis ignibus, qui ex Aetnae vertice erumpunt. Cum ipsa eas [taedas] prae se ferret, omnem orbem terrarum peragravit. Prope nemus Hennense est spelunca, qua Ditem repente cum curru exstitisse ferunt abreptamque ex eo loco virginem secum asportavisse. Subito non longe a Syracusis Dis sub terras penetravit. Lacus in eo loco repente exstitit, ubi usque ad hoc tempus Syracusani festos dies anniversarios agunt.

Tekst na podstawie: M. Tulli Ciceronis, *Orationes Selectae XXI, In C. Verrem actio II, IV* 106–107.

Objaśnienia:

constat ex – przetłumacz jako: opiera się na

Graeci, Graecorum – Grecy

Sicilia, Siciliae – Sycylia

Ceres, Cereris – Cerera, bogini plonów i urodzajów

Libera, Liberae – Libera, córka Cerery

Siculi, Siculorum – mieszkańcy Sycylii, Sycylijczycy

Hennensis, Hennense – henneński, od miasta Henna (Enna) na Sycylii

Proserpina, Proserpinae – Prozerpina

Aetna, Aetnae – Etna

Dis, Ditis – przetłumacz jako: Pluton

Syracusae, Syracusarum – Syrakuzy

Syracusani, Syracusanorum – mieszkańcy Syrakuz, Syrakuzańczycy

festos dies anniversarios agere – obchodzić święta corocznie

**Przekład tekstu**

**BRUDNOPIS**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....





2.

0-1

**Zadanie 2. (0-1)**

Obok form czasownika *peragrar*e wpisz odpowiadające im formy czasownika *erumpere*.

peragravit – .....

peragrabimus – .....

3.

0-1

**Zadanie 3. (0-1)**

Uzupełnij stopniowanie przysłówka *longe* – wpisz w odpowiednie miejsca tabeli właściwe formy.

gradus positivus	gradus comparativus	gradus superlativus
longe		

4.

0-1

**Zadanie 4. (0-1)**

Obok słów łacińskich wpisz po jednym przykładzie polskich wyrazów od nich pochodzących.

antiquus – .....

consecrare – .....

5.

0-1

**Zadanie 5. (0-1)**

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Pluton, by zatrzymać Prozerpinę w podziemiach, podał jej

- A. figę.
- B. granat.
- C. jabłko.
- D. winogrono.



**Zadanie 6. (0–1)****Podaj greckie imiona bogiń wymienionych w tłumaczonym tekście.**

Cerera – .....

Prozerpina – .....

6.

0–1

**Zadanie 7. (0–1)****Przekształć zdanie w stronie czynnej na zdanie w stronie biernej.**

Mater filiam quaerit.

.....

7.

0–1

**Zadanie 8. (0–1)****Dokonaj transformacji zdania, stosując składnię *accusativus cum infinitivo*.**

Proserpina rapta est.

Cicero scripsit .....

8.

0–1

**Zadanie 9. (0–1)****Przekształć zdanie w liczbie mnogiej na zdanie w liczbie pojedynczej. Uwzględnij wszystkie wyrazy możliwe do przekształcenia.**

Corpora dormiunt, vigilant animae.

.....

9.

0–1

**Zadanie 10. (0–2)****Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.**

1.	W II wojnie punickiej Rzym walczył z Hannibalem.	P	F
2.	Tak zwany pierwszy triumwirat został zawarty między Cezarem, Pompejuszem a Cyceronem.	P	F
3.	Bitwa pod Maratonem była decydującym starciem w trakcie wojny peloponeskiej.	P	F

10.

0–1–2

11.

0-1-2

**Zadanie 11. (0-2)**

Podaj imiona postaci, do których odnoszą się poniższe charakterystyki A-C.

A. „Śmiejący się filozof” z Abdery, według którego świat składał się z atomów.

.....

B. Król Sparty i dowódca w bitwie pod Termopilami w czasie wojen perskich.

.....

C. Poeta epoki augustowskiej, autor *Metamorfoz*, wygnany przez Augusta z Rzymu.

.....

12.

0-1-2

**Zadanie 12. (0-2)**

Do podanych tytułów dzieł 1-4 przyporządkuj ich autorów wybranych spośród A-E.

1. *Eneida*

2. *Medea*

3. *Pamiętniki o wojnie domowej*

4. *Uczta*

A. Cezar

B. Eurypides

C. Platon

D. Sofokles

E. Wergiliusz

1.	
----	--

2.	
----	--

3.	
----	--

4.	
----	--

13.

0-1

**Zadanie 13. (0-1)**

Podaj imiona bohaterów mitycznych, z którymi związane są związki frazeologiczne A i B.

A. Między Scyllą a Charybdą

.....

B. Koszula Dejaniry

.....







**BRUDNOPIS**  
*(nie podlega ocenie)*

**JĘZYK ŁACIŃSKI  
I KULTURA ANTYCZNA**  
**Poziom rozszerzony**  
*Formuła 2023*



**JĘZYK ŁACIŃSKI  
I KULTURA ANTYCZNA**  
**Poziom rozszerzony**  
*Formuła 2023*



**JĘZYK ŁACIŃSKI  
I KULTURA ANTYCZNA**  
**Poziom rozszerzony**  
*Formuła 2023*

